

Aan het Ministerie van Sociale Zaken
en Werkgelegenheid
T.a.v. de heer mr. J.P.H. Donner
Postbus 90801
2509 LV DEN HAAG

Den Haag : 4 juni 2008
Ons kenmerk : S.A.08.041.31 JM/JS
Uw kenmerk : AV/IR/2008/3414
Betreft: : Bescherming klokkenluiders

Geachte heer Donner,

De Stichting van de Arbeid zal hieronder ingaan op uw verzoek d.d. 13 februari 2008 om te bezien of aanvullende maatregelen ter bevordering van het opheffen van misstanden binnen ondernemingen mogelijk zijn, waaronder specifieke afspraken gericht op een eventuele aanvullende financiële compensatie om te voorkomen dat (ex)werknemers in de financiële problemen komen. U verzocht de Stichting hierom naar aanleiding van de (door de Tweede Kamer aangenomen) motie Van Raak, d.d. 29 november 2007, om een fonds voor klokkenluiders in het leven te roepen.

Zoals bekend heeft de Stichting van de Arbeid in 2003 een *Verklaring inzake het omgaan met vermoedens van misstanden in ondernemingen (Verklaring klokkenluiders)* doen uitgaan ten behoeve van de leden van de centrale werkgevers- en werknemersorganisaties. In 2004 heeft de Sociaal-Economische Raad (SER) zijn *Advies klokkenluiders* uitgebracht waarin hij desgevraagd en onder meer aangeeft dat er geen aanleiding is om in de private sector te komen tot een vergoedingsregeling of een fonds voor klokkenluiders onder verantwoordelijkheid van sociale partners.

Vervolgens heeft in oktober 2006 de Stichting van de Arbeid, naar aanleiding van onderzoek van uw ministerie naar de bekendheid en het effect van de *Verklaring klokkenluiders*, gereageerd op de vraag van uw voorganger om de mogelijkheden te bezien die leiden tot verbetering van het melden van misstanden en de totstandkoming van klokkenluidersprocedures.

De Stichting gaf desgevraagd in haar reactie aan geen voorstander te zijn van een wettelijke verplichting om een klokkenluidersregeling vast te stellen. Een dergelijke verplichting zal immers op zichzelf niet het klimaat scheppen om vrij en zonder angst voor represailles misstanden te melden. Zelfregulering, mits gepaard gaand met een goede voorlichtingscampagne, is de beste wijze om deze problematiek op alle niveaus in bedrijven en bedrijfstakken bespreekbaar te maken en potentiële klokkenluiders aan te moedigen misstanden te melden.

De Stichting heeft uw voorganger er tevens op gewezen dat het melden van misstanden de afgelopen periode ernstige hinder had ondervonden van de beeldvorming die ontstaan is als gevolg van de wijze waarop door de politiek is omgegaan met 'bekende' klokkenluiders. Naar de indruk van de Stichting is tot op heden hierin geen verandering opgetreden.

De Stichting gaf aan dat zij van mening is dat de overheid verantwoordelijk is voor wettelijke bepalingen waaraan een zorgvuldig handelende (potentiële) klokkenluider bescherming kan ontnemen in geval van (dreiging van) ontslag en benadeling. Adequate bescherming is van groot belang om werknemers te stimuleren misstanden te melden. Tevens schreef de Stichting aan uw voorganger dat ook bij het geven van adequate voorlichting een belangrijke rol is weggelegd voor de overheid. Klokkenluiders moeten weten en erop kunnen vertrouwen dat zij uiteindelijk ook op bescherming van overheidszijde kunnen rekenen.

Na het uitbrengen van deze reactie heeft zij haar betrokken organisaties opnieuw gevraagd in eigen geleding goede voorlichting te geven over het belang van de *Verklaring klokkenluiders*. Aan dat verzoek is gevolg gegeven.

Zij heeft hierop geen signalen uit haar achterban ontvangen die haar nopen opnieuw te bezien of aanvullende maatregelen door bedrijven/sectoren/branches op dit vlak ondernomen zouden moeten worden.

Op uw vraag of er noodzaak is om te bevorderen dat specifieke afspraken worden gemaakt over aanvullende financiële compensatie laat de Stichting u weten dat haar geen bedrijven/sectoren/branches bekend zijn waar een aanvullende financiële compensatie ingeval van klokkenluiden is afgesproken om te voorkomen dat werknemers niet in de financiële problemen komen.

De Stichting van de Arbeid acht het overigens ook niet haar taak de instelling van klokkenluidersfondsen te bevorderen. Zij is tot de conclusie gekomen dat de terughoudendheid van werknemers om misstanden te melden, ook in bedrijven waar een klokkenluidersregeling aanwezig is, vooral te maken heeft met de onzekerheid van werknemers over het traject erna, buiten de onderneming. Juist dat traject is niet door de Stichting te beïnvloeden. Vandaar dat zij oordeelt dat de overheid ook een eigen verantwoordelijkheid heeft voor een adequate bescherming van klokkenluiders.

De Stichting van de Arbeid gaat ervan uit dat zij uw vraag hiermee afdoende heeft beantwoord, mede in het licht van het huidige parlementaire debat over regelingen voor klokkenluiders. Zij is altijd bereid om bovenstaande toe te lichten.

Hoogachtend,
STICHTING VAN DE ARBEID

drs. J.M.A. Mooren
secretaris